

Jakabházi Béla Botond

Karácsonyi jel

„Pásztorok tanyáztak a vidéken kint a szabad ég alatt, és éjnek idején őrizték nyájukat. Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala, és beragyogta őket az Úr dicsősége. Nagyon megijedtek. De az angyal így szólt hozzájuk: „Ne féljete! Íme, nagy örömet adok tudtul nektek és az lesz majd az egész népnek. Ma megszületett a Megváltó nektek, Krisztus, az Úr, Dávid városában. Ez lesz a jel: Találtok egy jászolba fektetett, bepólyált gyermeket.”

(Lk 2,8–12)

Kedves Testvéreim!

A karácsonyi ünnep legszebb emberi vágyaink gyűjtőfogalmaként a bennünk rejlő isteni lényeg újrafelfedezésének alkalma. Ha ez hiányozna életünkből, nehezen találnánk vissza életünk forrásához, ahhoz, amit/akit – jobb híján – Istennek nevezünk. Milyen más alkalom tudna emlékeztetni ilyen hatalmas erővel, szinte ellenállhatatlanul arra, hogy életünk, úgy ahogy az van, már most teljesen Isten kezében van?!

A mostani korban a karácsonyt megelőző adventben annyi minden van, ami megnehezíti a karácsonyi ünneplésünket. Annyi minden van, ami látszólag karácsonyról szól, de lényegében eltereli a figyelmet az örömmüzenetről. Ezenkívül pedig ez az időszak a nosztalgia és az emlékezés alkalma is. Ilyenkor elevenítjük fel azokat a régi éveket, amikor varázslatos volt a karácsony, amikor vártuk az Angyalt, amikor olyan mesebeli volt az ünnepi ragyogás, ahogy gyerekszemünket a hatalmas, fényárban tündöklő karácsonyfára emeltük, s igyekeztünk megérteni József és Mária történetét. Valahol még érezzük is azt a gyermekkorunkból visszatérő emléket, szereteteink közelségét, édesapánk, édesanyánk, nagyszüleink szeretetét és mosolyát. Karácsonykor ezért is hálásak vagyunk: olyasmiben volt részünk, ami egy életre bearanyozta életünket.

Felnőtt fejjel tudjuk, hogy mindennek megvan a maga ideje, s hogy most már többre van szükségünk, mint amit a gyermekkori karácsonyok jelentettek. Megérteni azt, hogy karácsony nem csak egy egyszerű születésnap, nem csupán

emlékezés, nem csak nosztalgia. Még annál is többről szól, mint amit a karácsonyi énekekből vagy kolindákból hallunk: hogy ilyenkor, a szeretet ünnepén jobbaknak kell lennünk. Erről is szól karácsony, de az ünnep lényege nem ez.

A karácsonyi örömuzenetet a pásztorok hallják meg először, azok az emberek, akik másnak a vagyonát vigyázzák. Akik tudják, hogy egy pillanatra sem engedhetik meg maguknak, hogy ne legyenek éberek. Állandó készenlétben kell lenniük, mai szóhasználattal: állandó stresszben. Mégis ők azok, akik először hallják az örömuzenetet. A Szentírásban a legtöbbször, amikor megjelenik az angyal, az Úr küldötte, nem úgy jelenik meg, mint a karácsonyfákra akasztott bájos kis angyalkák, hanem félelmetes teremtként. Az emberek, akik előtt megjelenik, megrettennek és félnek. Az első kijelentés, amit az angyalnak el kell mondani az, hogy, hogy ne féljenek. Mert az akkori és a mai ember is gyakorta egy olyan istenképet hordoz magában, amely arról szól, hogy Isten szigorú, mindent számonkérő, kegyetlenül és könyörtelenül elszámoltató, mindentudó „Könyvelő”, aki elől nincs menekvés. Ezért, amikor a küldötte megjelenik, az emberek kétségbe esnek: valami nagyon rosszra számíthatnak. Ezért rettegnek a pásztorok is, ezért mondja az angyal, hogy ne féljenek, mert örömuzenetet hirdet.

Az örömuzenet egyik része az üzenet formája, ahogy történik a híradás: Isten nem kegyetlen, és megtorló hatalom, hanem gyöngéden megbocsátó, szerető Atya, aki mindig lehetőséget ad az új kezdetekre. Aki sosincs távol. Ő az, aki az első lépést teszi az ember felé. Nem szeszélyes istenség, a törvény és az erkölcs őre, hatalmas és megszegyenítő; mindezeket az emberek teszik egymással és magukkal. Isten türelmes, és kezdeményező, hívó, aki lehetőségeket kínál fel, melyeket megragadhatunk. Ennek az Istennek a hírnöke szól a pásztorokhoz. Így érkezik meg az angyal a Betlehem melletti mező fölé, és valami olyasmit mond, ami szinte teljesen háttérbe szorult vagy talán el is felejtődött a kereszténység két évezrede alatt. Azt mondja az angyal, hogy a jel az lesz, hogy találunk a jászolban egy bepólyált csecsemőt. Istállóban születik meg Istennek fia, a Megváltó és Szabadító, az, akitől a zsidók azt remélték, hogy fel fogja szabadítani őket a rómaiak uralom alól. Akihez annyi reményt fűztek az elnyomásban élők, akit sokszor aztán később is királynak tekintenek, hatalmas uralkodónak.

A hatalom szimbólumai a trón, a kard, a jogar. A hatalmas ember hatalmas emberekkel van körülveve, és hatalmas emberek támogatják. A hatalmas emberek nem istállóban születnek, hanem palotákban, az uralkodók nem szegények, hanem jólétben élnek. Jézus szerény, sőt szerencsétlen körülmények között, istállóban születik meg. Ez a jel, amelyre figyelniünk kell. Ennél tisztább, ennél egyértelműbb jelet nem adhat nekünk a Gondviselő: Jézus születésével valami másra kell figyelni, mint amihez hozzászoktunk. A jel a jászolba fektetett, bepó-

lyált gyermek: a legtörekenyebb és a legdrágább kincs. A leginkább szeretetre éhes és szeretetet, gondoskodást igénylő lény, egy tehetetlen, kiszolgáltatott csecsemő. Ez a jel ennél egyértelműbbé nem válhat, és ebből a jelből kell megértenünk, hogy a Megváltó és általa Isten az emberi életben nem hatalmas királyként, hanem mint törekeny kincs jelenik meg, amire vigyázni kell.

A karácsonyi üzenet központi része valami olyasmi kell legyen, ami, ha nem is változtatja meg az életünket, valami új szempontot vagy támpontot ad nekünk, hogy teljesebb életet éljünk. Szép a karácsonyfa, a csillogás, a gyermekdalok, de az igazi karácsony nem erről szól, hanem arról, hogy Isten jelen van az életünkben, hogy Isten belép ebbe a világba, mégpedig a Te jelenlegi életed által is.

Isten testet ölt nemcsak Betlehemben, egy elnyomott nép fiaként, és nem csak két évezreddel ezelőtt, hanem Benned is. Nincs jobb áruhája a szeretet Istenének, mint a mi problémás és egyáltalán nem tökéletes életünk.

A keresztény vallás az, mely a legteljesebben érteti meg híveivel, hogy Isten jelen van a világban. Nem egy távoli istenségként irányít, hanem mindenben részt vesz, mindenben testet ölt. A kereszténység nagy része mégis úgy tekint Jézus születésére, hogy azt az emberi történelemben egyszer bekövetkező isteni megtestesülésnek tartja, hogy Isten kizárólag az ő „egyszülött fiában” lett testté, vált láthatóvá és megfoghatóvá. De ha a jel a törekeny, bepólyált gyermek, akkor figyelmünket a mindenható és elérhetetlen istenség helyett a magát sérthetővé, törekennyé, emberi gondoskodást igénylő, alázatos Istenre kell fordítanunk, aki mindig kijelenti magát.

Érezd meg magadban a törekenységet, a sérthetőséget! Érezd meg, hogy nem kőből van a szíved, hogy esendő ember vagy, aki hordozza magában a szentséget.

A kereszténység legnagyobb ajándékát, amit a világnak adott, még a keresztények sem hiszik el teljesen. Nevezetesen azt az örömmüzenetet, hogy Isten megtestesült az emberben – így lett Jézusból Krisztus –, és hogy az örömmüzenet úgy teljes, ha megértjük, hogy nemcsak Jézusban testesült meg az istenség, hanem bennem, benned és azokban is, akikre haragszol, akiket kizárnál az életedből. És persze azokban is, akiket nagyon szeretsz. Mindenki. Nemcsak Jézus a Krisztus, Te is az vagy. Isten annyira kézzelfogható, amennyire Te saját magadat meg tudod ragadni.

Karácsony benned kell megtörténjen. A karácsonyi örömmüzenet nemcsak Istentől való elszakítottságunk gyógyítása és egyéni megváltás, hanem a jutalom és szegény rendszerére épített társadalmunk új alapokra való helyezésének híresztelője is. Engedd be szívedbe a szegényeket, fordulj azok felé, akiket nem tartasz sokra, légy könyörületes a szenvedőkkel. Érezd együtt a világgal, szenvedj, és örülj, éld meg magadban a törekenységet. Keresd, mint a pásztorok, a jelt. Mert

megszületik a Megváltó, megtestesül Benned is, akkor is amikor a legkevésbé számítanál rá, mint egykor a pásztoroknak, valamikor régen, Betlehemben.

Ámen.